

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Економіка і планування виробництва
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Класичний фаховий коледж Сумського державного університету
Розробник(и)	Щербина Ольга Володимирівна, Весперіс Світлана Зієдонісівна, викладачі Класичного фахового коледжу Сумського державного університету
Рівень освіти	Фахова передвища освіта; НРК України – 5 рівень
Семестр вивчення навчальної дисципліни	26 тижнів протягом 7, 8-го семестрів
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 4 кредити ЄКТС, 120 годин, з яких 78 годин становить контактна робота з викладачем (20 годин лекцій, 46 годин практичних занять, 12 годин розрахункова робота), 42 години становить самостійна робота
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки за спеціальністю
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: «Економічна теорія»
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни є отримання студентами теоретичних знань з планування та оцінки результативності виробництва суб'єктів господарювання та навичок ефективного використання їх ресурсного, виробничо-господарського потенціалу, формування комбінації поглядів, цінностей та способів економічного мислення.	

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. Основи підприємництва

Поняття і характерні риси підприємства, основні види його діяльності. Нормативно-правові основи функціонування підприємств. Види підприємств, їх характеристика. Об'єднання підприємств. Роль і місце підприємств в структурованому ринковому середовищі. Зміст і поняття підприємницької діяльності. Форми здійснення підприємницької діяльності. Характеристика цілей, завдань, суб'єктів і об'єктів підприємництва. Особливості формування внутрішнього і зовнішнього підприємницького середовища.

Тема 2. Капітал і основні виробничі фонди

Поняття капіталу підприємства. Сутність та класифікація основних виробничих фондів. Вартісні показники оцінки основних виробничих фондів. Поняття амортизації, методи нарахування амортизації об'єкта основних засобів. Поняття зносу, методи його розрахунку. Показники ефективності використання основних фондів. Напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємством.

Тема 3. Оборотні активи підприємства

Оборотні активи підприємств, їх кругообіг. Структура оборотних активів. Нормування оборотних фондів. Ефективність використання оборотних активів. Напрями підвищення ефективності використання оборотних активів. Поняття та організація МТЗ на підприємстві. Функції МТЗ. Зміст та основні завдання плану МТЗ. Форми організації МТЗ. Планування потреби в матеріально-технічних ресурсах підприємства. Управління виробничими запасами підприємства.

Тема 4. Нематеріальні ресурси та активи підприємства

Поняття нематеріальних ресурсів, їх види та характеристика. Поняття нематеріальних активів та особливості їх обліку. Оцінка нематеріальних активів підприємства. Методи і способи оцінки нематеріальних активів підприємства. Амортизація нематеріальних активів. Фактори, що запобігають ефективному створенню нематеріальних активів підприємством.

Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства

Поняття інвестиційних ресурсів, їх види і класифікація. Джерела фінансування інвестицій. Поняття інвестиційного циклу, його складові елементи. Поняття, види і стадії інвестиційних проектів. Особливості вітчизняного інвестиційного проектування. Методи і способи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Поняття ризику при здійсненні інвестиційної діяльності підприємства. Методи оцінки ризикованості інвестиційних проектів, їх переваги та недоліки. Особливості управління системою ризиків на підприємстві.

Тема 6. Виробнича програма підприємства

Виробнича програма підприємства та технологія її розробки. Зміст і порядок розробки виробничої програми структурних підрозділів підприємства. Ресурсне обґрунтування виробничої програми. Контроль виконання виробничої програми підприємства та її оптимізація.

Тема 7. Оцінка ефективності виробництва та реалізації продукції

Показники оцінки обсягу виготовленої та реалізованої продукції. Поняття якості продукції та методи її оцінки. Ритмічність виробництва. Поняття конкурентоспроможності продукції і методи її оцінки.

Тема 8. Трудові ресурси та персонал підприємства

Поняття трудових ресурсів і персоналу. Характеристика персоналу підприємства за професійно-кваліфікаційною ознакою. Особливості встановлення норм і нормативів праці на підприємстві. Визначення потрібної чисельності персоналу на підприємстві. Показники руху персоналу на підприємстві. Кадрова політика підприємства. Створення ефективної системи управління персоналом на підприємстві. Поняття мотивації праці, її зміст і види. Методи підвищення вмотивованості праці. Теорії мотивації. Соціально-економічна сутність заробітної плати. Особливості організації оплати праці на підприємстві. Поняття та види заробітної плати. Організація оплати праці на підприємстві. Форми та системи оплати праці. Система надбавок, доплат та премій працівникам. Планування фонду оплати праці. Продуктивність праці: поняття і види.

Тема 9. Витрати і ціни на продукцію

Загальна характеристика витрат. Класифікація витрат. Собівартість продукції. Планування витрат і калькулювання собівартості продукції. Склад і зміст статей калькуляції, методика їх обчислення. Шляхи зниження собівартості продукції в умовах ринкової економіки. Поняття цін, їх види і функції. Методи ціноутворення. Стратегія ціноутворення.

Тема 10. Фінансово-економічні результати господарської діяльності підприємства та оцінка їх ефективності

Поняття доходу та прибутку як основних показників виробничо-господарської діяльності. Визначення фінансового результату діяльності підприємства. Особливості здійснення багатофакторного аналізу прибутку. Поняття фінансової діагностики підприємства та оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства в ринковому середовищі.

РОЗРАХУНКОВА РОБОТА (Формування виробничої програми та оцінка її ефективності)

Індивідуальне завдання, що виконується студентом з метою систематизації та закріплення теоретичних знань, набутих під час вивчення курсу, здобуття студентами вміння формувати кошторис виробничої програми та визначати фінансові показники її ефективності (результативності) діяльності підприємства.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти зможе:

РН 1.	Знати основні поняття та категорії економіки підприємств на основі системного розуміння та взаємозв'язків із суміжними дисциплінами. Уміти демонструвати розуміння нормативно-правових актів, що регулюють діяльність суб'єктів господарювання.
РН 2.	Розрізняти та описувати фактори, які впливають на ефективність господарської діяльності підприємств. Використовувати прогресивні методи планування.
РН 3.	Демонструвати розуміння економічного змісту ресурсів, структури та форм ресурсного забезпечення підприємства: персонал, активи (основні засоби, оборотні засоби, нематеріальні активи), інвестиції. Ідентифікувати та описувати форми і системи оплати праці на підприємстві. Визначати поняття витрат, собівартості та ціноутворення в ринкових умовах. Визначати поняття механізму формування та використання доходів і прибутків підприємства від різних напрямів його діяльності (виробничої, комерційної, фінансової, інвестиційної тощо).
РН 4.	Розраховувати основні показники оцінки результатів та економічної ефективності підприємства. Виконувати розрахунки за оцінкою економічної ефективності господарських рішень у контексті їх економічного обґрунтування.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ПРН 13.	Використовувати конструкторську і технологічну документацію, пов'язану з професійною діяльністю.
ПРН 14.	Здійснювати пошук, аналіз та узагальнення потрібної інформації з різних джерел для вирішення задач професійного спрямування.
ПРН 21.	Демонструвати професійно-профільовані знання і практичні навички з економіки виробництва засобів електроніки для розрахунку економічних показників засобів автоматизації, оцінки їх конкурентоздатності в умовах сучасної ринкової економіки.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності	
7.1 Види навчальних занять	
Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. Основи підприємництва.	
Л 1.	Поняття і характерні риси підприємства, основні види його діяльності. Нормативно-правові основи функціонування підприємств. Особливості створення та реєстрації підприємств. Ліквідація підприємств. Особливості організації власної справи.
ПЗ 1.	Виробнича та організаційна структура підприємства
ПЗ 2.	Механізм створення власної справи
Тема 2. Капітал і основні виробничі фонди	
Л 2.	Поняття капіталу підприємства. Сутність та класифікація основних виробничих фондів. Оцінка основних фондів (первісна, відновна, залишкова, ліквідаційна, справедлива, середньорічна оцінки). Переоцінка основних фондів. Поняття амортизації. Методи нарахування амортизації об'єкта основних засобів (прямолінійний, зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий). Знос основних фондів. Фізичний і моральний знос. Методи розрахунку зносу. Показники ефективності використання основних фондів. Напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємством.
ПЗ 3.	Вартісні показники оцінки основних фондів
ПЗ 4.	Розрахунок амортизації та зносу окремих об'єктів основних фондів підприємства.
ПЗ 5.	Оцінка ефективності використання основних фондів.
Тема 3. Оборотні активи підприємства	
Л 3.	Оборотні активи підприємств та їх класифікація. Кругообіг оборотних активів. Структура оборотних активів. Джерела надходження та причини вибуття оборотних активів. Норми та нормативи оборотних фондів. Методи нормування виробничих запасів підприємства. Показники, що характеризують ефективність використання оборотних активів. Напрями підвищення ефективності використання оборотних активів.
ПЗ 6.	Розрахунок показників, що характеризують використання оборотних активів підприємства
ПЗ 7.	Планування матеріально-технічного забезпечення
ПЗ 8.	Нормування виробничих запасів
Тема 4. Нематеріальні ресурси та активи підприємства	
Л 4.	Поняття нематеріальних ресурсів, їх види та характеристика. Поняття нематеріальних активів та особливості їх обліку. Оцінка нематеріальних активів підприємства. Методи і способи оцінки нематеріальних активів підприємства. Амортизація нематеріальних активів. Фактори, що запобігають ефективному створенню нематеріальних активів підприємством.
ПЗ 9.	Розрахунок вартості гудвілу

Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства	
Л 5.	Поняття інвестиційних ресурсів, їх види і класифікація. Джерела фінансування інвестицій. Поняття інвестиційного циклу, його складові елементи. Поняття, види і стадії інвестиційних проектів. Особливості вітчизняного інвестиційного проектування.
ПЗ 10.	Оцінка альтернативних інвестиційних проектів.
ПЗ 11.	Оцінка ризику інвестицій.
Тема 6. Виробнича програма підприємства	
Л 6.	Виробнича програма підприємства та технологія її розробки. Зміст і порядок розробки виробничої програми структурних підрозділів підприємства. Ресурсне обґрунтування виробничої програми. Контроль виконання виробничої програми підприємства та її оптимізація.
ПЗ 12.	Планування обсягу виробництва.
ПЗ 13.	Забезпечення виробничої програми виробничою потужністю.
ПЗ 14.	Методи оптимізації виробничої програми.
Тема 7. Оцінка ефективності виробництва та реалізації продукції	
Л 7.	Ефективність виробничо-збутової діяльності. Показники оцінки обсягу виготовленої та реалізованої продукції. Поняття якості продукції та методи її оцінки. Ритмічність виробництва. Поняття та методи оцінки конкурентоспроможності продукції. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції (робіт, послуг).
ПЗ 15.	Планування збуту та оцінка його ефективності.
ПЗ 16.	Оцінка конкурентоспроможності виробів.
ПЗ 17.	Методи просування товарів на ринку.
РР 1.	Виробнича програма (план виробництва) підприємства.
РР 2.	План реалізації продукції.
Тема 8. Трудові ресурси та персонал підприємства	
Л 8.	Поняття трудових ресурсів і персоналу. Класифікація працівників підприємства за різними ознаками. Штатний розпис. Кадрова політика підприємства. Створення ефективної системи управління персоналом на підприємстві. Поняття мотивації праці, її зміст і види. Продуктивність праці: поняття та методика оцінки. Форми та системи оплати праці. Система надбавок, доплат та премій працівникам.
ПЗ 18.	Кадрова політика підприємства.
ПЗ 19.	Планування потреби в персоналі.
ПЗ 20.	Розрахунок заробітної плати працівників та планування фонду оплати праці.
РР 3.	Бюджет прямих витрат на оплату праці механічного та складального цехів.

Тема 9. Витрати і ціни на продукцію	
Л 9.	Загальна характеристика витрат. Класифікація витрат. Собівартість продукції. Планування витрат і калькулювання собівартості продукції. Склад і зміст статей калькуляції, методика їх обчислення. Шляхи зниження собівартості продукції в умовах ринкової економіки. Поняття цін, їх види і функції. Методи ціноутворення. Стратегія ціноутворення.
ПЗ 21.	Планування витрат за центрами відповідальності.
ПЗ 22.	Розрахунок собівартості виробу.
РР 4.	Бюджет прямих матеріальних витрат і розподіл непрямих витрат підприємства.
РР 5.	Калькуляція повної собівартості виробів.
Тема 10. Фінансово-економічні результати господарської діяльності підприємства та оцінка їх ефективності	
Л 31.	Зміст і форми фінансової діяльності підприємства. Поняття та порядок формування доходу. Прибуток як економічна категорія. Види прибутку, порядок його формування та використання. Рентабельність як показник прибутковості діяльності підприємств. Види та розрахунок рентабельності. Шляхи підвищення прибутковості підприємницької діяльності.
РР 6.	Розрахунок фінансового результату діяльності підприємства.
ПЗ 23.	Розрахунок прибутку і рентабельності.
7.2 Види навчальної діяльності	
НД 1.	Підготовка до лекції.
НД 2.	Підготовка до практичного заняття.
НД 3.	Виконання практичних завдань.
НД 4.	Підготовка та презентація доповіді за результатами власного дослідження.
НД 5.	Підготовка до тестування.
НД 6.	Виконання розрахункової роботи.
НД 7.	Аналіз власної навчальної діяльності (рефлексія).
8. Методи викладання, навчання	
Дисципліна передбачає навчання через:	
МН 1.	Акриматичні словесні методи: пояснення, розповідь, лекція (інтерактивна, лекція-дискусія), робота з електронним навчальним контентом.
МН 2.	Практико-орієнтоване навчання (виконання розрахунково-аналітичних завдань).
МН 3.	Team building / робота в малих групах
МН 4.	Mobile Learning/ мобільне навчання.
МН 5.	Blended-learning / змішане навчання.
МН 6.	Репродуктивні методи навчання.

МН 7.	Аналіз історій і ситуацій.	
<p>Лекції (інтерактивні, лекції дискусійного характеру) надають студентам матеріали (візуальні, у вигляді відео, із застосуванням мультимедійних технологій) щодо принципів, засобів, методів проведення економічних розрахунків з метою формування ефективних управлінських рішень, а також формування й удосконалення економічного мислення, що є основою для самостійного та аудиторного навчання здобувачів освіти, надають знання й розуміння предметної області та професійної діяльності. Лекції доповнюються практичними заняттями, що пропонують студентам здатність використовувати понятійні основи та аспекти економічних процесів, їх взаємозв'язок та взаємозалежність. Самостійному навчанню сприятиме робота в невеликих групах (Team building) для підготовки презентацій, які будуть проаналізовані, обговорені та продемонстровані в рамках практико-орієнтованого навчання. Гнучкість, доступність та персоніфікація навчання забезпечується M-learning з використанням мобільних пристроїв. Навчання через Blended-learning з використанням LMS MOODLE, в межах якого студент здобуває знання як очно, так і самостійно он-лайн, дозволяє створити комфортне освітнє цифрове середовище та забезпечити індивідуальну траєкторію навчання. Репродуктивні методи навчання передбачають пізнавальну діяльність здобувача освіти, обумовлену відтворенням і повторенням заданого способу діяльності, алгоритмізацією і безпомилковим відтворенням (репродукцією) знань під час виконання розрахункової роботи. Додаткові творчі завдання виконуються за допомогою методу аналізу історій і ситуацій (оглядові статті та фільми про успіхи чи провали в бізнесі; інтерв'ю; подкасти), що дозволяє проаналізувати й обговорити ситуації, які можуть виникнути в реальному житті. Студенти аналізують поведінку персонажів, передбачають, оцінюють наслідки різних варіантів їхньої поведінки, висловлюють власне ставлення до чужих дій і подій.</p>		
9. Методи та критерії оцінювання		
9.1. Критерії оцінювання		
Контроль навчальної роботи студента і оцінювання здійснюються за 4-бальною (традиційною) шкалою:		
Оцінка	Рівень	Визначення
5 (відмінно)	високий	вільно володіє навчальним матеріалом, в якому легко орієнтується; повне опанування понятійного апарату; демонструє грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі); не вагається при видозміні запитання; висловлює свої думки, робить аргументовані висновки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує інформаційні технології для поповнення власних знань; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної навчальної і практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань; здобувач виконав розрахункову роботу.
4 (добре)	достатній	достатнє засвоєння навчального матеріалу; володіння понятійним апаратом; орієнтування в вивченому матеріалі; грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповідей мають місце окремі неточності (похибки) та/або нечіткі формулювання тощо; демонструє самостійне мислення; має стійкі навички виконання практичного завдання; здобувач виконав розрахункову роботу.

3 (задовільно)	середній	рівень знань задовольняє мінімальні критерії оцінювання: володіння навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування, відтворення певної частини навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знання основних понять навчального матеріалу; як правило, відповідь базується на рівні репродуктивного мислення; має елементарні, нестійкі навички виконання практичних завдань; здобувач виконав розрахункову роботу.
2 (незадовільно)	початковий	має розрізнені, безсистемні знання; не вміє виділяти головне і другорядне; допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; незнання основних фундаментальних положень; як правило, виставляється здобувачу освіти, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу; здобувач не виконав розрахункову роботу.

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

За дисципліною передбачені наступні методи поточного формативного оцінювання: опитування студента на практичному занятті та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладача в процесі підготовки до виконання тестових завдань, практичних розрахункових завдань та оцінювання поточного тестування.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Методи оцінювання:

М 1.	Опитування.
М 2.	Тестовий контроль.
М 3.	Практична перевірка.
М 4.	Метод самооцінки.
М 5.	Перевірка розрахункової роботи (виконання, обговорення).

В особливих ситуаціях робота може бути виконана дистанційно в LMS Moodle в курсі, що перебуває в стадії апробації (<https://dl.kfk.sumdu.edu.ua/course/view.php?id=827>)

Форма підсумкового контролю: залік

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН 1.	Мультимедіа
ЗН 2.	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, онлайн-опитування)
ЗН 3.	Графічні засоби: схеми, малюнки.
ЗН 4.	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.
ЗН 5.	Сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей: Zoom, Google Meet.
ЗН 6.	Соціальні медіа: Instagram, Facebook, TikTok, YouTube, Telegram, LinkedIn.

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	
Основна література	<p>1. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 767 с. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 14,95 Мб. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/Економіка_електронний%20підручник%20%281%29.pdf</p> <p>2. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с. URL: https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/2024/02/Ковальська-Л.Л.-Економіка-підприємства.pdf</p> <p>3. Веретенникова Г.Б., Томах В.В., Геращенко І.М. Планування та організація діяльності підприємства: навчальн. посібн. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 210 с. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/26529/1/2020-Веретенникова%20Г%20Б%20С%20Томах%20В%20В%20С%20Геращенко%20І%20М.pdf</p> <p>4. Планування і контроль на підприємстві: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 Економіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. І. В. Макалюк. Електронні текстові дані (1 файл: 20,2 МБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 241 с. URL: https://ela.kpi.ua/items/94905e5c-9946-4dad-9f18-31a96ca64f58</p>
Допоміжна література	<p>1. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. 2-ге видання. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 488 с. Економіка підприємства: навч. посіб. (у схемах і таблицях) / кол. авт.; ред. Фісуненко П. А. Дніпро : ДДУВС, 2024. 148 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/12983</p> <p>2. Економіка підприємства: навчальний посібник [С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк та ін.] 2-ге вид. Київ : «ЦП «КОМПРИНТ», 2018, 392 с. URL: https://library.kre.dp.ua/Books/2-4%20kurs/Основи%20підприємства/Економіка%20підприємства%20Навчальний%20посібник%20%20С.М.%20Рогач%20та%20ін.pdf 2018. 392 с</p> <p>3. Stepasyuk L., Sulima N. Economics of enterprise. Textbook. L. Stepasyuk, N. Sulima. К. «СР «Компринт»», 2021. 345 р.</p>
Інформаційні ресурси в Інтернеті	<p>1. Щербина О.В., Весперіс С.З. Економіка і планування виробництва [дистанційний курс для студентів спеціальності 171 Електроніка освітньо-професійної програми «Виробництво електронних та електричних засобів автоматизації»], що перебуває в режимі апробації https://dl.kfk.sumdu.edu.ua/course/view.php?id=827</p> <p>2. Періодичні видання (журнали, тижневики):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Актуальні проблеми економіки: http://eco-science.net/Arhive.html. – Економіка України: https://journals.ua/business/ekonomika-ukrainy-ukrainskiy. – Ефективна економіка: www.economy.nayka.com.ua. – Економіст: ua-ekonomist.com <p>3. Сайти державних органів влади:</p> <ul style="list-style-type: none"> – www.rada.gov.ua - сайт Верховної Ради України. – www.kmu.gov.ua - сайт Кабінету Міністрів України. – www.ukrstat.gov.ua - сайт Державної служби статистики України – www.me.gov.ua - сайт Міністерства економіки України

РОБОЧИЙ РЕГЛАМЕНТ контролю навчальної роботи студента і оцінювання

1. Структура навчальної дисципліни:

Загальний обсяг дисципліни	120 годин / 3,0 кредити ЄКТС
Контактна робота з викладачем	78 годин / 39 занять
Самостійна робота здобувача освіти	42 години, що включає в себе опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, самостійне опрацювання окремих питань/тем навчальної дисципліни, підготовку та виконання завдань у вигляді доповідей, есе, презентацій тощо, підготовку до поточних та підсумкового контролів, виконання розрахункової роботи
Індивідуальне завдання	Розрахункова робота

2. Контактна робота з викладачем:

Лекційні заняття	20 години / 10 занять
Практичні заняття	58 годин / 29 занять
Консультації очно та/або дистанційно як в асинхронному, так і в синхронному режимах	згідно розкладу

3. Організація освітнього процесу:

Семестрів викладання	2
Семестр	7 / осінній 8 / весняний

4. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: 4-бальна (традиційна) шкала.

5. Види навчальної роботи здобувача освіти, які підлягають оцінюванню

Вид навчальної діяльності	Політика оцінювання
підготовка до лекції /опрацювання теоретичного матеріалу в LMS Moodle	опитування; письмова перевірка; моніторинг активності здобувача в LMS Moodle
підготовка до обговорення та/або опитування за темами практичного заняття / тестування в LMS Moodle *	опитування; виступи з рефератами, доповідями; диспут у формі діалогу; активне доповнення основних доповідей; тестування рівня навчальних досягнень на освітній платформі Moodle*
виконання практичних завдань (розрахунки)	практична перевірка, коментарі. Вид діяльності «Завдання» в LMS Moodle не має автоматичного оцінювання, викладач вручну виставляє оцінку, а також додає коментар, після перевірки повноти та якості проведених здобувачем розрахунків.
тестування на освітній платформі Moodle	тестовий контроль: автоматичне діагностування результатів навчання в LMS Moodle. Умовою отримання позитивної оцінки за результатами опанування дисципліни є обов'язкове складання поточних тестових завдань не менше 60%, а саме мінімум виконання 4-х тестових завдань з 7-ми (у осінньому семестрі) та 3-х тестових завдань з 5-ти (у весняному семестрі).
аналіз власної навчальної діяльності (рефлексія)	самооцінка

виконання розрахункової роботи	практична перевірка, обговорення; виконання роботи є обов'язковою умовою для отримання позитивної оцінки за курс
виконання додаткових творчих завдань	розгорнута бесіда /дискусія або презентація зі структурованими відповідями на запитання, що потребують критичної оцінки; теми для обговорення надаються здобувачам для підготовки вдома (аналіз конкретних життєвих історій і ситуацій, інтерв'ю, подкаст, доказ версій, прогнозів тощо). <u>Творче завдання 1:</u> «Історія створення відомих компаній/брендів» (тема 1 «Підприємство як суб'єкт господарювання. Основи підприємництва»). Самостійно здійснити пошук інформації про започаткування та розвиток відомих компаній. Тип подання відповіді: доповідь та додати у завданні в Moodle файл (презентація). <u>Творче завдання 2:</u> «Багатий та мудрий: 10 правил життя легендарного інвестора Воррена Баффета» (тема 5 «Інвестиційні ресурси підприємства»). Опрацювати публіцистичну статтю і висловити власну думку за заданими запитаннями. Тип подання відповіді: додати у завданні в Moodle файл (есе). <u>Творче завдання 3:</u> «HR-служба компанії» (тема 8 «Трудові ресурси підприємства і кадрова політика»). Подивитися відео (інтерв'ю HR-менеджера з відомої української ІТ-компанії) на YouTube за посиланням та дати відповіді на запитання. Тип подання відповіді: доповідь та додати у завданні в Moodle файл (есе). <u>Творче завдання 4:</u> «Бізнес-інновації: надбання і втрати» (тема 10 «Фінансово-економічні результати господарської діяльності підприємств та оцінка їх ефективності»). Подивитися відео (історія стартапів, які стали успішним бізнесом) на YouTube за посиланням та дати відповіді на запитання. Тип подання відповіді: доповідь та додати у завданні в Moodle файл (есе).

* – у разі відсутності здобувача освіти на семінарському занятті, у т.ч. у разі запровадження дистанційної форми навчання з урахуванням безпекової/епідемічної ситуації, необхідно виконати в LMS Moodle відповідний вид діяльності «Тест» / «Завдання».

6. Форма підсумкового контролю:

7 / осінній семестр	залік	вид діяльності «Тест» на освітній платформі Moodle – Підсумкове тестування, що містить як автоматизовані тести для контролю та самоконтролю навчальних досягнень здобувачів освіти, так і завдання, що потребують практичних розрахунків.	охоплює весь навчальний матеріал, вивчений протягом семестру
8 / весняний семестр	залік		

7. Політика використання додаткових (заохочувальних) балів для підвищення рейтингу оцінки:

систематичне відвідування аудиторних занять / відсутність пропусків занять без поважних причин	особисте рішення здобувача освіти у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії
наявність рукописного конспекту	

відвідування консультацій, у т.ч. з використанням онлайн-сервісів	
послідовність і своєчасність виконання видів навчальної роботи, передбачених програмою	
участь у конференціях, круглих столах, конкурсах та ін. заходах із начальної дисципліни/ спеціальності	за фактом; сертифікат(и) участі; збірник з опублікованими тезами; новини та події, що оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу освіти
підготовка до публікації і прийняття до друку наукових праць із навчальної дисципліни: статті у наукових виданнях під науковим керівництвом лектора	за фактом; опублікована стаття в електронному (URL посилання) або друкованому вигляді (скан-копія)
участь та/або призове місце у Всеукраїнського конкурсі студентських наукових робіт, Всеукраїнській студентській олімпіаді з навчальної дисципліни/ спеціальності, Всеукраїнській учнівській олімпіаді з базових навчальних предметів, Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів – членів Національного центру «Мала академія наук України»	за фактом; сертифікат(и) участі; диплом

8. Комунікаційна політика:

Активований акаунт для авторизованого доступу до освітньої платформи Moodle (асинхронний режим навчання). Доступ до Google Meet для організації онлайн-занять (синхронний режим навчання). Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом.

9. Політика щодо академічної доброчесності:

Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про академічну доброчесність у ВСП «Класичний фаховий коледж СумДУ».

10. Політика щодо оскарження оцінювання:

Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів врегульований п. 7.5 Положення про організацію освітнього процесу.

11. Відвідування занять:

Для здобувачів фахової передвищої освіти очної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважні причини для неявки необхідно підтверджувати відповідними документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдань на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в онлайн/змішаній формі за погодженням із завідувачем відділення.

12. Політика зарахування результатів неформальної освіти:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Пропоновані курси, за якими може бути застосований порядок визнання результатів навчання з навчальної дисципліни:

Курс	Перезарахування (дисципліни/ змістового модуля/теми)
Платформа Prometheus: «Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд від ТОП-підприємців України» Мова: українська. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+SYOBTU101+2023_T1	Тема 1. Основи підприємницької діяльності
Платформа Prometheus: «Економіка на кожний день» Мова: українська. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ECO101+2020_T3	Тема 8. Трудові ресурси і персонал підприємства